

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie we Szrodę dnia 16 Grudnia r. s. 1831 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg dnia 3 grudnia.

NOWINY DWORU.

N. CESARZOWA wróciła z Moskwy do tutejszej stolicy 28 listopada.

— 1go bież. m. przybył tu J. C. W. WIELKI XIAŁE MICHAŁ. (T. P.)

— Przez najwyższe dyplomata, mianowani kawalerami Orderów: dnia 4 listopada: *S. Włodzimierza* 2go stopnia Jenerał-Porucznik, naczelnik 1szej dywizji dragonów *Kwintnicki*, Jenerał-major *Płochow*, dowódca 1szej brygady 1szej dywizji ułanów; i Radzca Tayny *Półtoracki*, Gubernator Cywilny jerozawski d. 11 listop. *S. Anny* 1go stopnia, Jenerał-major, *Richter* 2gi, Pomocnik Jenerał-Kwatermistrza Wojska działającego. (R. I.)

Przez reskrypta CESARSKIE z d. 7go listopada mianowani kawalerami orderu *S. Włodzimierza* 1ey klasy Rzeczywisty Tayny Radzca *Xiałę Sergijusz Golicyn*: tegoż orderu 2 klas. Oberhofmistrz Dworu J. C. M. *Xiałę Sergijusz Gagarin*; Honorowy Członek Moskiewskiej Rady Opiekunów Senator i Koniuszy Dworu *Ozierow*; Honorowy Opiekun Senator *Tuczkow*; i Opiekun honorowy Senator *Jakowlew*. — Z d. 8go tegoż m. tegoż orderu 2 kl. wielkiego krzyża Komendant Moskwy Jener.-major *Staal*.

— Przez Najwyższy Ukaz do Kapituły orderów z d. 18 Października Fligel-adjutant J. C. M. półkownik półku strzelców gwardyi *Totłoy* 3 mianowany kawalerem orderu *S. Włodzimierza* 3ey klasy: Dowódca zaś 2ey brygady 1ey dyw. ułanów Jen.-major *Offenberg* 2, otrzymał złoty pałasz z brylantami i napisem za waleczność; a Naczelnik 1ey dyw. grenadyerów Jen.-porucznik *Ugrumow* 1, tudzież Jen.-majorowie, Dowódcy: 5ey brygady pieszej gwardyi *Bergman* 2; półku Izmaytowskiego Gwardyi *Annenkow* 1; 2ey brygady 2ey dyw. grenadyerów gwardyi *Buschen*; 1ey brygady 13ey dyw. pieszej *Manderstjern* 2; i zostający przy J. C. W. W. *Xciu MICHAŁE* Jen.-major *Bibikow* 2, złote szpady z brylantami i z takimże napisem.

— Przez Ukazy CESARSKIE z d. 23 listopada do Kantoru Dworu mianowani Kamerherami, Kamerjunkrowie za odznaczającą się gorliwość w służbie: Marszałek powiatu Kowieńskiego *Ignacy Zabiello*, i Radzca 1go Departamentu Izby Kryminalney Moskiewskiej *Michał Dmitrijew*.

— Przez najwyższe rozkazyienne: 23, Podporucznik byłych wojsk polskich *Schostland* zostaje przyjęty w tymże stopniu do półku pieszego Jeleckiego. Z d. 27 tegoż m., wykreślony z kontroli zmarły, Jenerał-porucznik artylleryi *Aprelew* 2, który zostawał przy J. C. W. W. *Xciu MICHAŁE* Wielkim Mistrzu artylleryi do szczególnych poleceń.

— Dr. medycyny *Siedler*, mieszkający w Wyszni-Wołoczku (w Twerskiej gubern.) ogłosił w tutejszej gazecie Niemieckiej, iż za 100 r. ass. podejmuje się dostarczać pocztą aptek homeopatycznych, składających się z drobnych ziarn cukru, napojonych właściwymi lekami. Wszystkich lekarstw za te 100 r. jest 161. Od uboższych swoich kolegów nie wymaga nic prócz zwrotu kosztów pocztę.

— Najwyższy zatwierdzony w d. 11 b. m. spis towarów, których przywóz zabroniony jest przez komory celne: *Narewską, Parnawską, Hu-*

siatyńską i Libawską; przestany do Rządzącego Senatu, łącznie z Ukazem ogłoszonym w Nrze 148 K. L.

Towary Aptekarskie; bawełna przedziona wszelka; wachlerze; wody pachnące wszelkie; sprzęty wojenne; włóczka w ogólności; wyroby bawełniane, lniane, pieńkowe, jedwabne, i wełniane wszelkiego rodzaju; koronki; antualaże, blondy i jedwabne marle; futra, skóry zwierzęce i ptasie; rękawiczki męskie i żeńskie zamszowe w ogólności; pióra strusie i plumaze wszelkie; pióra ptaków raryskich i t. p.; petynety; pomada; cukier surowy i ulep cukrowy; tytoń i tabaka; tiule; kwiaty sztuczne; zegary; jedwabie; wełna przedziona owcza.

— Spis towarów, z których pobierane bydl mającą cła wyższe, i dodatkowe procenta, należący do Ukazu ogłoszonego w 148 N. K. L.

Cło od przywozu srebr. Rub. Kop.

Drzewo wszelkie zagraniczne używane do robot stolarskich lub tożarskich, jakoto: sasafra, mahon, palma i t. p. popilowane w lisztwy od puda 2 50

Uwaga. Przez lisztwy rozumieją się deski cieńsze od cala; grubsze zowią się już deskami.

Drzewo używane do farbiarstwa jakoto: sandał czerwony, Brezyljskie czyli sandał niebieski, Japońskie, w sztukach i wiorach . . . od bierkowca 1 50

Też same w proszku . . . 6 —

Sandał żółty, Sumach, w sztukach lub wiorach . . . 1 —

Toż samo drzewo w proszku . . . 4 —

Indygo (siny kamień farbiarski)

Isura bruskowa, krutyk lamayski, (Kobokoban kpacka), Kurasowska (farba)

kudbir-lakdey . . . od puda 4

Też farby w proszku są zakazane:

Kakao przygotowane zabrania się;

w ziarnach zaś . . . od puda 6 —

Kwercitron . . . — 75

Cynamon suchy, kwiat cynamonowy, cassia lignea (cynamon dziki) i caryophyllata (gwoździkowa) i biały cynamon

Kawa . . . od puda 12 —

Kokczynella . . . 10 —

Krap i marzana . . . 50 —

— w proszku . . . 80 —

Kurkuma czyli żółty imbir (farba) . . . od puda — 40

Oliwa i wszelkie płody podobnego rodzaju w beczkach bez tary . . . 1 50

Oliwa w naczyniach glinianych lub szklanych wraz z wagą naczynia . . . 3 50

Galka muszkatowa . . . 18 —

Kwiat Muszkatowy . . . 27 —

Trunki. Wina wszelkie, wyjąwszy oddzielnie wymienione od oxeftu 36 —

Wino Cypryjskie . . . 36 —

Porter . . . 36 —

Uwaga. Dawniejszy sposób mierzenia trunków, licząc w oxeftie 240 butelek, jakich 13½ idzie na wiadro, tudzież rachowania trunków i octu przywożonych w butelkach, licząc ich po 13½ na wiadro, zostaje zmieniony. Przywożone w beczkach trunki liczyć się

odtąd mają na exekuty wiadomey handlowey miary; od przywożonych zaś w butelkach cło ma się płaćć stosownie do ich liczby, kładąc nie mniej nad 15 butelek na wiadro; jeśli zaś iść ich będzie na wiadro mniej od 15 lub więcej nad 17, wtedy liczyć w wiadrze po 16 butelek istosownie do tego cło pobierać.

<i>Oliwki</i>	od puda	2	—
<i>Orlean</i> (farba)	— —	1	—
<i>Pióra</i> strusie i wszelkiego rodzaju plumaże do kapeluszków kobiecych lub męskich, farbowane i niefarbowane; marabou, rayskie i t. p. z paczką od funta		15	—
<i>Sledzie</i> solone wszelkie, wyjąwszy Angielskie i Holenderskie, z beczką od 9 pud.			60
Angielskie i Holender. z beczką		2	50
<i>Sago</i>	od puda	6	—
<i>Saflor</i> , (kwiat farbiarski) — — — —		1	—
<i>Cukier</i> surowy biały, żółty i czerwony	— —	2	80
<i>Syrop</i> cukrowy, burakowy, kartoflowy i t. p.	— —	1	65
Inne prawidła o cukrze pozostają w swojej mocy.			
<i>Terpentyna</i> czyli olej terpentynowy	— —	1	75
<i>Róg</i> wielorybi. od funta — — — —		—	20
<i>Kwiaty</i> sztuczne wszelkie bez wyjątku z paczką od funta — — — —		9	—
<i>Szyszki</i> do gręplowania sukna	od puda	—	50

Nadto, do nowego rozporządzenia, od wszystkich towarów przywozowych pobierać się ma odtąd $\frac{1}{2}$ cła dodatkowego t. j. po 12 $\frac{1}{2}$ procentów od rubla celnego.

Uwagi: I. Dodatkowe procenta pobierać się mają podług zasad następujących: 1) Do rubla cła doliczać należy opłatę kwarantannową, a do wypadającej stąd ilości dodawać jeszcze $\frac{1}{4}$ q. Opłaty za sklepy, składy i t. p. zostają na dawnych prawidłach. 2) Z towarów, od których w niniejszym spisie cło zostaje powiększone, pobierać dodatkowego procenta stosownie do cła nowych, zachowując z resztą przepisy punktu poprzedzającego. 3) Dodatkowych procentów niepobierać od korków, drzewa korkowego i siarki. Również nie pobierać ich od towarów aptecznych wliczonych w spisie osobnym, oprócz arseniku białego i auripigmentu, i tych towarów aptecznych, które weszły do ogólnej taryfły, dodatków jej, i niniejszego spisu i uległych opłacie dodatkowych procentów. 4) Akcydencyą pobierać od cła głównego bez dodatkowych procentów; piććiorakie cło od towarów dozwolonych, skrycie wprowadzonych od czasu wydania niniejszej ustawy, uzyskiwać z procentami dodatkowymi: wszelkie inne strasy pozostają na mocy ustaw dawniejszych. 5) Dodatkowe procenta od towarów przywozowych pobierać się mają po wszystkich portach i komorach celnych w Europie według taryfły ogólnej, — w Kjachcie według taryfły osobnej; a na granicy Azji od tych tylko towarów, od których cła opłaca się według taryfły europejskiej. Pobieranie cła na komorach celnych w Redut-Kale i Anapie zostaje na zasadach dzisiejszych; lecz przy wpuszczaniu przez komory celne rosyjskie towarów zagranicznych, przewiezionych przez Redut-Kale, trzymać się należy przepisów niniejszego spisu. 6) W Odessie, od towarów przeznaczonych na wewnętrzne potrzebowanie, pobierać dodatkowe procenta od płaconey $\frac{1}{2}$ cła, według nowej jednak ustawy; od towarów zaś wywożonych w głąb Państwa, od cła całkowitego, lub pozostałych $\frac{1}{4}$ części, jeśli $\frac{1}{2}$ została już opłaconą, obracając w każdym z pomienionych przypadków dochód z dodatkowych procentów wyłącznie na korzyść skarbu Państwa. 7) Przeznaczone na nagrodę urzędników celnych 3 procenta odtrącać się mają od cła głównego na mocy ostatnich ustaw, nie policzając w to procentów dodatkowych.

II. Działanie niniejszego spisu rozpocząć się ma na podstawie zasad następujących: 1) Podwyższone do niektórych towarów cło pobierane być zacznie z tych dopiero towarów, które przywiezione zostaną od dnia 1 stycznia 1832, niewyłączając jednak tych towarów, które wyprawione zostały z granicy przed tym terminem, czyli przed wydaniem niniejszego spisu. Jeśli zaś w komorach celnych, odległych, spis takowy nie zostanie otrzymany przed d. 1 stycznia 1832, naówczas podwyższone cło uzyskacem być ma ze wszystkich towarów przywiezionych od 1 stycznia, ile ich podówczas pod wiedzą komory celnej znajdować się będzie. 2) Pobór procentów od celnego rubla, ma się rozpocząć od dnia otrzymania w komorach celnych ukazu, ze wszystkich towarów znajdujących się pod wiedzą komory celnej, od których cło opłaconem jeszcze nie zostało, i od nowo przybywających, licząc pobór takowy od towarów zostających pod wiedzą komory i nadwiezionych przed d. 1 stycznia według cła dawniejszego, od towarów zaś przybywających po d. 1 stycznia według cła nowego.

Tutejsza Handlowa Niemiecka Gazeta, zawiera następujące uwagi o taryfście, którąśmy w przeszłym Nrze Tygodnika ogłosili.

„Naywłaściwsze i nayprostsze myśli, często bardzo bywają do czasu pozornemi widokami przyćmione. To się zdarza szczególnie przy podwyższeniu stopy opłat celnych. Pomimo, że wszelkie zwiększenie publicznych ciężarów jest nie miłe, nowe taryfły dla tego jeszcze bywają uciążliwe, że przez nie dotyka się podwójny interes, publiczności i handlu. Idzie więc o to, aby w wykonaniu tej rzeczy, ile można, słusność zachować, gdyż zaspokoić wszystkich interessowanych, niepodobna.”

„Tu przedewszystkiém zważyć trzeba, że wszelkie cło sprawia koniecznie wyższe ceny, a miara tego podwyższenia od trzech względów zależy: naprzód od wielości towarów, na targ wystawionych, które już cło opłaciły; powtóre od ilości na miejscu będących towarów, które jeszcze z cła się nie uściły, i potrzebie od domniemanej ceny towarów, jakaby nastąpiła, gdyby już żadnych podług dawniejszej taryfły opłaconych towarów nie było. Stosownie do tych trzech względów, nowe ceny z razu mogą mniej lub więcej się podnieść, lecz podnieść się muszą koniecznie.”

„Gdyby więc szło o to, aby tylko na niektóre towary i to raz na zawsze opłaty celne powiększyć, Rząd mógłby dać słuszenie pierwszeństwo korzyściom handlarzy; lecz gdy idzie o ogólne, a tym bardziej docześnie podwyższenie, dobro publiczności powinno być szczególnie miane na względzie. Dla tego w podobnych razach, (jak to się zwykle zdarza) nowym opłatom powinny ulegać i te towary, które jeszcze cła nie opłaciły, i to bardzo oczywiście, gdyż w samej chwili podwyższenia cen, które niezwłocznie musi nastąpić, publiczność opłacałaby już tém samém podatkiem na korzyść kupca. Naywiększa niesprawiedliwość!”

„Toby się właśnie ziściło, gdyby przy ostatniem tutejszém podwyższeniu cła, rząd sobie innaczej postąpił, i złożone w składach (Packhäusern) towary od cła uwolnił. To jest publiczność zapłaciłaby jakie 5 milionów na rzecz handlu, gdy do skarbu ani groszy stąd nie wpłynął.”

„Przeciw temu mówią, że handlarze wpadliby w rozliczne kłopoty, ale to się mniej więcej zawsze zdarza, i w końcu, handlarz pośrednio lub bezpośrednio odzyskuje swoje od publiczności na cenach towarów; w wielu zaś razach, zaradzi zwyczaj handlowy, wedle którego nieprzewidziane podatki, spadają na stronę interessowaną.”

„Z tego się więc wyjaśnia, że w teraźniejszym przypadku miano na względzie dobro publiczności, która tym mniej ma do uzalania się powodów.” (T. P.)

— W r. 1827 dawniejsi uczniowie Dorpatkiego Uniwersytetu złożyli tu sumę na wsparcie

jednego ucznia w tymże Uniwersytecie i na koszt wysłania jego za granicę. Uczeń ten umarł, ale ciż sami dobrodzieje dali teraz innemu uczniowi, przyjacielowi zmarłego, 1500 r. na podróż za granicę, i jeszcze przedsięwzięli jedno trwałe stypendium ustanowić. (T.P.)

— *Jarostaw 16 Listopada.* N. Cesarz raczył odwiedzić nasze miasto. Nazajutrz, przyjmąwszy ofiarowany mu przez mieszkańców chleb z solą, zwiędził rozmaite tameczne zakłady, i oświadczywszy, iż chciałby widzieć to miasto latem, wyjechał zeń napowrót do Moskwy o 10 ranney.

— *Odessa 21 Listopada.* 18 b. m. odbył się w tutejszemy katedrze uroczysty obchód żałobny po Hrabu Capodistrias. Celebrował Nayprzewielebniejszy *Herasim*, były Metropolita Adryanopolski z licznym orszakiem Ruskiego i Greckiego duchowieństwa. (T.P.)

Warszawa dnia 25 Listopada.

Z woli Rządu, wkrótce postami będą na granice Królestwa Polskiego urzędnicy dla rozpoczęcia na nowo czynności w komorach celnych i innych wydziałach. — Poza strażą pograniczną, złożoną z kozaków, rozstawiona będzie druga linia straży celney. — W ciągu wojny rzadkie były w Polsce małżeństwa, lecz teraz liczba ślubów nadzwyczajnie się powiększyła. (T.P.)

Warszawa dnia 16 Grudnia.

Znaczne partye ryżu nadeszły zza granicy dla Banku Polskiego; drugi tydzień już trwa przewożenie tego towaru z Komory wodney do Kościoła dawniey Pojezuickiego w Warszawie gdzie się składają Banku znajdują. Słychać, iż Bank zamierza ryż ten sprzedawać bezokami i całemi workami przez publiczną licytację, nie w mniejszych atoli partyach, jak 200 funtów na raz, w sposób przez Kompanią Indyjską i przez innych hurtowych kupców za granicą używany.

— Dnia 17 —

WYPIS z INSTRUKCYI Dla półków Kozackich utrzymujących straż pograniczną Królestwa od strony Pruss, Obwodu Wolnego Miasta Krakowa i Austrii; zatwierdzoney przez Kommandującego naczelnie czynną armią Jenerał Feld-marszałka, Xięcia Warszawskiego, Hrabie Paskiewicza Erywańskiego, dnia 15 (27) Listopada 1831 roku.

Ponieważ pograniczna straż, gdy się znajduje w miejscu sobie wskazaném, lub odbywając rozjazdy, pełni obowiązki wart, każdy przeto winien ją uważać wedle tego przepisu i zatrzymywać się na jej żądanie. Gdyby zaś kto miał zamiar zbiedz za granicę, wejść do Królestwa uboczną drogą, lub podstępnie, taki, jeżeli na dwukrotne zawołanie i pogrótkę nie odezwie się, strażę pograniczną dopędzą go, zatrzymają, i w razie oporu; mocne są, jeżeli tego konieczna zaydzie potrzeba, użyć oręża.

Jeżeli kto z pogranicznej straży, będąc na służbie, spostrzeże kupę ludzi zbroynych, lub mających przy sobie, zamiast broni, narzędzia mogące ranić, lub też, gdyby zza granicy kupa ludzi czyniła przygotowania do wejścia w granice kraju, powinien na nich zawołać, i gdyby się oddalić nie chcieli, natenczas, nie czekając aż zostanie napadnięty od przemagającej siły, może do nich strzelić. W razie rzeczywistego napadu w celu odbicia zajętych towarów, lub umyślnego na pograniczną straż, obochy ten napad miał tylko na celu wybijcie strażników, straż pograniczna mocna jest użyć broni sieczney lub palney z wszelkiem jednak umiarkowaniem, a jeżeli, w tym wypadku, będzie kto zabity lub ranny, wolną będzie od wszelkiej odpowiedzialności. Opierający się zaś lub uczestnicy napadu ukarani zostaną wedle całej surowości prawa.

Jeżeli straż pograniczna, w konieczney, powyżey wskazaney potrzebie, zrani kogo lub zabije, obowiązana będzie natychmiast dać o tém wiadomość, Kozacy Oficerom swoim, a ci, w żądanym względzie, nie później, jak we 24 godzin, Dowódcy pułku, który także, bez najmniejszey

zwłoki, uwiadomiwszy o wypadku najbliższą Władzę Policyyną Powiatu, i wzięwszy z sobą lekarza, uda się na miejsce czynu i odbędzie rewizyą. Sąd Powiatowy zaraz wyznaczy śledztwo i w drodze właściwey Władzy wyższej przedstawi.

Jeżeli ze śledztwa się wykaże, iż straż pograniczna, która kogo zabita lub raniła dopełniając obowiązku służby, nie odstąpiła od przepisów, i sama nie dała powodu do czynu, ta zostanie wolną od wszelkiej odpowiedzialności.

W razie przeciwnym, jeżeli dowiedzioném zostanie, że bez potrzeby użyła oręża, postąpiono z nią będzie podług całej surowości prawa.

Na oryginalne napisano:

Jenerał Dyżurny Armii, Jenerał-Leytenant
Obruczew. (G.W.)

P R U S S Y.

Berlin d. 3 grudnia.

Pruska rządowa gazeta donosi, iż porucznik Bourguin, jeden z naczelników rokoszu w Xięztwie Neufchâtel, poddał się dobrowolnie, wyznał winy swoje, i oświadczył, iż gotów jest ponieść za nie karę, i użyć wpływu swojego dla zwrócenia ku powinności wszystkich, którzy zaydowali się pod jego rozkazami. Sześciu innych naczelników ggo z. m., pokusiło się jeszcze po raz ostatni o zbuntowanie ludu, lecz zawiodszy się w usiłowaniach swoich, uciekli do Francyi. Spokojność w Xięztwie Neufchâtel, może się już uważać za zupełnie przywróconą. (T.P.)

F R A N C Y A.

Paryż dnia 27 listopada.

Izba deputowanych na posiedzeniu dnia 26, przyjęła większością głosów 294 przeciw 18, address do Króla, w którym wyraża swój smutek, z powodu rozruchów w Lyonie; wielka deputacja, z członków izby złożona, zaniosta tegoż dnia wieczorem wspomniany address do Króla, który go przyjął łaskawie.

— Na posiedzeniu d. 25, izba parów wyznaczyła kommissyą, mającą się zająć rozbiorem projektu do prawa, względem parowstwą; składa się ona z PP. baronów Portal, Séguier, Monnier, hrabiów Cornudet, Molé, Jourdan, Roy, Siméon, d'Haubersacrt, Chaptal, Portalis, markiza de Mortemart, Xiąża de Broglie i Decazes. Na posiedzeniu d. 26, izba przyjęła zgodą głosów adres do Króla, z powodu odezwy, która jej dnia wczorayszego przez prezydenta rady uczynioną została, o rozruchach w Lyonie.

— Rozkazem królewskim d. 26, P. Gísquet, sekretarz jenerałny, sprawujący tymczasowie obowiązki prefekta policyi, mianowany został prefektem policyi Paryża; a P. Mallevat jej sekretarzem jenerałnym.

— Jenerał Becker, mianowany wyższym komendantem w Marsylii.

— Na posiedzeniu d. 22, izba deputowanych przyjęła projekt do prawa, względem uporządkowania budżetu na rok 1829, większością 289 głosów przeciwko 19. Potém zymowano się rozbiorem prawa o odmianach w kodexie karnym, i jeszcze na posiedzeniu d. 25.

— Osoby handlowe w Nantes, ułożyły address do Króla i prośbę do izby deputowanych, względem podanego projektu do prawa, o ustanowieniu składowych komor celnych w miastach, wewnątrz kraju będących. Podpisujący prośbę uznają, iż przyjęcie tego projektu, stanie się niejako wyrokiem śmierci dla pogranicznego handlu Francyi.

— Fregata *Dryada*, na której znajduje się admirał Grivel, powracająca z Brezylji, weszła w nocy z d. 18 na 19 b. m. do portu Brest.

— Nowa opera *Meyerbeera*, pod tytułem *Robert le-diable*, wystawioną została pierwszy raz d. 21, na teatrze wielkiej opery z najlepszym przyjęciem. Napisana jest przez PP. Scribe i Ger-

main Delavigne. Ubiory i dekoracye, były tak wspaniałe, jak nigdy jeszcze na tym teatrze nie widziano.

— Wiadomości otrzymane 27 z *Vienne* (Isère), z *Grenoble*, *St. Etienne*, *Mâcon*, *Tarare*, i t. d., nie zostawiają żadnej wątpliwości o spokojności ciągle trwającej w tych miastach, po dowiedzeniu się tam o nieszczęśliwych wypadkach w *Lyonie*.

— Marszałek książę *Treviso*, wyjechał do *Strasburga*.

— Dr. *Magendie*, wyjechał do *Sunderland* z polecenia rządu, dla czynienia postrzeżeń nad cholerą.

— Piszą z *Bayonny*: „Usilnie tu pracują nad rozbrojeniem warowni; widzimy codziennie działą ściągane z wałów i odprowadzane do arsenału. — Donoszą także z *Grenoblu*, że półkownik dyrektor artylleryi, otrzymał rozkaz rozbrojenia tego miejsca.

— Rozkaz rozbrojenia warowni w *Pyrénées-Wschodnich*, 15go przyszedł do *Perpignan*.

— Donoszą z *Genewy*: „Wiadomości od granic donoszą o rozbrajaniu od niejakiego czasu wszystkich miejsc obronnych w *Sabaudyi*. Żywopść z magazynów twierdzy *Bramant*, została sprzedaną przez licytacyą. Wszystko przybiera postać pokoju ze strony *Piemontu*.

— Mówią, że ministerium zabroniło dawać koni na pocztach na drodze lyońskiej tym, którzyby nie mieli na to szczególnego upoważnienia od rządu.

— Jedna z gazet dzisiejszego wieczora, donosi o aresztowaniu młodego Polaka, nowo do *Paryża* przybyłego i innego cudzoziemca, nazwisk ich nie wymieniając; dodaje też gazeta, że 4ch agentów policyjnych, przyszło po *P. Lennox*, który w domu zdrowia pod parąką zostawał, i zaprowadzono go do prefektury policyi, na mocy słownego rozkazu.

— Donoszą o aresztowaniu trzech osób na ulicy *St. Martin*, w chwili, kiedy przedawały złówek złota. Natychmiast były one badane: wielkie jest podejrzenie, że ten złówek pochodzi z medalów Biblioteki. Mają być zaprowadzone te osoby do więzienia *Force*. (J. d. S. P.)

— W izbie deputowanych, 24go, zajmowano się roztrząsaniem pierwszego artykułu projektu o reformie kodeksu karnego. — 25go, artykuł ten przyjęto z poprawą *P. Odillon-Barrot*; oto są jego słowa: „kary przestępstwa, ucinania ręki i piętowania, zostają zniesione. Dopóki rząd nie opatrzy miejsca na opisane prawem wygnanie, kara ta zastąpioną będzie przez więzienie.”

— *Courrier Français* ogłasza, iż *P. Chodźko* aresztowany został 27go b. m. (T. P.)

— Dnia 29. —

Birża paryska d. 28. Pięć od sta, 94 fr. 75 — Trzy od sta, 68 fr. 25.

— W *Monitorze* umieszczone jest postanowienie królewskie, przez które potwierdzeni są kawalerami Legii honorowej osoby, które order ten otrzymały od 20go marca do 7go lipca 1815 roku. W liczbie ich 1 kawaler wielkiego krzyża, 6 komandorów, 335 oficerów, i 3635 kawalerów.

— Doniesienie telegraficzne, odebrane dzisiaj wieczorem przez rząd od marszałka *Soulta*, uwiadamia, iż deputacya od rzemieślników liońskich przybyła do głównej jego kwatery i oświadczyła się wprowadzić woyska do miasta, jeżeliby rzemieślnicy mieli sobie zapewnione, puszczenie w niepamięć przeszłości. Marszałek odpowiedział, iż on nie może przyymować żadnego warunku, i że prawo łaski Królowi jest zostawione.

— Listy z departamentów zachodnich, niektóre datowane 25 t. m., zgodne są w wystawianiu kraju w zupełnej spokojności.

— D. 27 o wtorey, wóz z dwiema baryłkami prochu i narzędziami do robienia prochu, przeje-

ty został w *Paryżu* i zaprowadzony do prefektury policyi.

— Donieśliśmy o aresztowaniu *PP. Lennox* i *Chodźki*. Dowiadujemy się, iż *PP. Zabat*, *Litwin*, *Mirandali*, *Włoch*, i *Belmontel*, *Francuz*, również są aresztowani. Między innemi przetrząsano dom *P. Jauzeran* occiarza.

— Marszałek *Molitor* wyjeżdża do *Marsylii*, na miejsce generała *Beckera*, który nie przyjął wyższego dowództwa 8mej dywizyi.

— Marszałek *Mortier*, Książę *Treviso*, przybył 29 wieczorem do *Strasburga*, dla objęcia naczelnego dowództwa 3ciej i 5tej dywizyi wojskowej. (J. d. S. P.)

NIEMCY.

Frankfort d. 30 listopada.

Z powodu szerzących się coraz bardziej po całych Niemczech nadużyć druku w pismach politycznych, Sejm Rzeszy Niemieckiej, postanowił prosić wszystkie rządy stowarzyszone, o obmyślenie i użycie najsukuteczniejszych środków, ażeby wychodzące po ich państwach pisma czasowe, ulegały dozorowi w duchu i myśli ustaw seymowych. — Innym postanowieniem, sejm zabronił po wszystkich państwach Rzeszy, dziennik *Niemcy Konstytucyjne*, wydawany w *Strasburgu*. (T. P.)

ANGLIA.

Londyn d. 24 listopada.

Stowarzyszenie polityczne Londyńskie; odbywające posiedzenia w gospodzie pod koroną i kotwicą, wydało do członków swoich okólnik, którym oświadcza, iż skutki odezwy Królewskiej nie mogą stosować się do niego, ani do większej części innych stowarzyszeń, dziś istniejących, gdyż te nie zawierały żadnych pomiędzy sobą sojuszków, nie ustanawiały urzędów ani tytułów hierarchicznych. Nadt liczne zgromadzenia miały miejsce po hrabstwach *Lincoln* i *Norfolk*. Odbyło się również w tych dniach pierwsze posiedzenie towarzystwa politycznego *Dublińskiego*. Zagał je *P. O'Connell* długą mową, w której wykladał cel stowarzyszenia, zależący szczególnie na wspieraniu usiłowań rządu przeciw antireformistom. (T. P.)

— Dnia 28 —

Papiery publiczne. Konsolidy, 83½ — Bilety skarbowe, 8 — Rosyjskie, 100 — Portugalskie, 50½ — Hiszpańskie 14½.

— Dwór wyjedzie z *Brighton* 5 grudnia, na kilka dni do *Londynu*. Dłuższy pobyt KK. II. w *Brighton* zależeć będzie od przyjęcia bilu o reformie.

— Lord *Palmerston*, po zasięgnięciu zdania juria-konsultów koronnych, o dopominkach, zanesionych przez poddanych angielskich względem krzywd ich do rządu portugalskiego, dał naszemu konsulowi jeneralnemu w *Lisbonie* instrukcyę, ażeby się dopominał wynagrodzenia i żeby oświadczył, że Anglia będzie nalegała. W przypadku odmówienia przez *Don Miguela*, czynne środki będą przedsięwzięte ku zapewnieniu wykonania zdania rady koronnej. (J. d. S. P.)

WIADOMOŚCI ROZMAITE.

W *Manchester* nie dawno doświadczone, że ogień daleko łatwiej i prędzej gaśnie od pary, niżeli od wody.

— Wynalazek otrzymywania żółtej farby z kwiatów kartofli potwierdzony został wielą nowemi doświadczeniami. Farba ta jedwabnym i wełnianym materjom nadaje trwałe kolor, nie ulegający najmniejszej zmianie od octu lub kwasu cytrynowego. (G. S. P.)

— We Francyi liczba gazet departamentowych od czasu lipcowej rewolucyi we dwójnasób urosła i dochodzi teraz do 300.

— *P. Jullien*, wydawca znanego pisma *Revue Encyclopedique*, zdał je teraz *Hippolitowi Carnot*, zwolennikowi sekty *St. Simona*. (T. P.)